

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

20. Urbani ritus salut. visendi &c. officia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

inter nobiles arbitrium est pro ratione facultatum, & si mille nummos conficiant existimantur iusto plus donasse: quo vero die ducitur domum sponsa, munus hoc palam in oculis omnium præfertur, subsequente sponsa, quæ magno tibicinum strepitu, facibus, etiam de media die & comitatu amicorum, gestatorio obserato, ad virum deportatur, illic viro traditur sellæ clavis, vnde quaecumque repererit educit, nec prius sibi visum, nec si displiceat reicere integrum. Pauperes vxorem nummis emunt tribus, aut quatuor, alicubi etiam, si opus est emptam alteri vendant; cui nec tres nummi sunt, venum seipfos in mancipia dant eoque pretio vxorem & eius victum emunt, ceduntque deinceps cum vxore illa & filiis in possessionem heri cui se manciparunt. Hinc solent tenues vna vxore contenti viuere. Nobiles quàm multas optauerint ducunt, quarum præcipuam oporteat nobilitate parem esse; reliquæ sat est si placeant. Qua in re fortassis nusquam alibi auditum aut lectum sit, earum liberos, ne demptis quidem regum filiis, primariæ vxoris omnes esse, omnes ad eam lege pertinere, hanc vnam matris honore ac nomine prosequi, ex qua vero sunt nati, nec reuerti viuam, nec flere mortuam. At ipsa mirum est, quàm sibi penitus in illos auctoritatis maternæ ac tituli plus nihil arroget, quam in veros filios matris familias. Immo fit subinde vt ex empta vxore ad familiam propagandam, suscepta proles matri familias sterili tribuatur, officio defuncta puerpera iterum vendatur. Dignus prætetea commendatione quem impendunt Sinenles viduis, priuatim & publicè honor. Indecoras habent secundas nuptias etiam feminatum ætate integra, & prole carentium; & raræ sunt quæ laudem voluptati; pudicas matribus postponant. Agant deinceps apud socerum ad mortem viduæ in spontanea arctaque custodia, nec sunt oneri domibus sed honori, quippe domos si consenuerint in eo proposito, illustrant triumpho & arcibus quibus laudatione magnifica incisa marmorì celebrantur, iam Sinenfium virtus, de qua hic sequitur agendum, quod satis intelligi non possit, nisi rituum vsu generatim saltem exposito, necesse est de his aliquid præmitti, cum hinc elucidari multa oporteat quæ sunt sacris in rebus non satis perspicua. Illud imprimis parum liquet, sintne hi ritus ceremoniarum inter gentis laudes aut vitia ponendi. Nam vt fingi nihil possit orbe toto ciuilius, seque Sinae haud falsò vrbانيتatis regnum vocent; aliunde minima quælibet, & quotidiana, onerare haud parciùs vrbانيتatibus, quàm sacra solennia ritibus, perindè videatur vt suffitu vehementiori hominem præfocare, qui moderata eius fragrantia fuerat oblectandus. Certè hanc rituum intemperantiam non irident solum Europæi; dolent eandem Sinarum sapientes vt quæ sit communis, & remedio carens amentia prudentiæ nomine & præscriptione sæculorum necessitatibus legis nacta à cuius apicibus seruandis ægrius, quàm ab homicidio auertantur. Itaque toti sunt in decenti corporis brachiorum, manuum, salutationum, proclinationum fingendo ex arte, & regulis ad vrbانيتates motu,

20.
Vrbانيتatus
salut. visendi
&c. officia.

motu, statumque & habitu, ne quid iis excidat, parum maiestate, aut elegantia conditum, vel minus tempore & personis aptum, quibus inaniis cum dies solidi condantur, capi vix potest qua patientia viri graues, tam lentas, & crebras adeuntium proclinationes, stando excipiant, nec enim à festinantibus peraguntur, sed otiosè, ac velut enodandis euoluendisque sensim membris è machina quam gerant in pectore latentem: nec minus eius qui aditur motus omnes notantur, exigunturque ad formulas, quibus vario nutu se pati grauius eum honorem significat quem tacitus deperit, acerbissimè laturus, si quid illius omittatur. Quin & apud Præfectos pro tribunalibus, & ad regium thronum tametsi vacuum, præsto sunt rituum istorum dictatores, seu melius dicam carnifices, ita promiscuè ac dirè illos cædunt qui salutationes malè feriatas indoctè obierit. De singularibus pauca decerpamus. Subducto ut facimus pede humum retro modicè verrere; amplexantis speciem præbere, aut manum suam osculantis, velprehendentis alienam, non minus sit barbarum inter Sinas quàm apud nos tecto capite salutare. Caput aperite sic abhorrent etiam rege coram, & aliis; ut mori cedendum supremi Pontifices in eo censuerint, indulserintque nostris Sacerdotibus regmen capitis inter sacra. Salutationis obuiæ modus est, arcuata sursum ad frontem à pectore, plus minus brachia, prout salutato maior honos, aut minor debetur attollere, replicatis intra manicas interim manibus, suumque illud Zin sæpius iterando, in quod significatum aliud non cadit præter id officium salutandi, salutandum veto si peculiare meritum commendet, illa brachiorum sursum & deorsum alternatio iam inde incipit cum distat adhuc à passu vigesimo, sequiturque mox illam Zoie, hoc est altera reuerentiæ pars maior, sitque toto in arcum procliu corpore, fronte solo quam possit proxime admota, rectis interea iunctisque pedibus; manibus ut ante sed summum ad verticem elatis. Porro hic mimus vtriusque luditur utroque ad Septentrionem verso, quamobrem aulas ita ædificant ut earum ianua austrum spectent. Quod asceticæ illorum modestiæ commentum arbitror, qua illas diuinæ supparet adorationis dum proficitur alter ex officio se debere; fingit alter se illas auersari tanquam suis meritis maiores. Sibi vero qui gerunt magistratum cum sunt obuiam, exscendit inferior ex equo, vel gestatorio, & ludi quem diximus initium facit. Sed habent visendi officia lacinosius aliquid, & operosius, cuius tamen omitti absque grandi errore nihil licet quamuis illa tum stas temporibus, tum crebris occasionebus frequentissimè recurrant. Obitur hæc cerimonia vestitu cultiori ad hanc vnicè destinato, eum is quoque qui visitur induit. Aut si deprehenderit visens imparatum, vestem ipsamet hanc subito ponit ne aut illum pudore, aut ipse ab eo afficiatur iniuria. Cuius moris siue religio, seu delirium in vrbe ab opificibus etiam, rarique ab rusticis seruat, & cui præsto non fuerit is ornatus, domi se fingit non adesse: tanti est vel apud bubulcos, decori ratio.

ratio.

ratio. Quare violatum contemptu se dolet, quem adierit improuisus; præuertendus est aditus libello per famulum; paginarum est duodecim is liber, auro & coloribus comptus pro gradu illius qui aduendus est; in promptu cuique sunt libelli huiusmodi complures, quòd aliis viri primarij, medij alijs conueniendi, & obsequij formulam, viris illustribus congruam, grandi charactere exhibeant alij, alij vsitato. Accedit tertius iam dictis reuerentiæ actus Pai vocabulo, non nisi domino à clientibus, magistro ab discipulis, Patri à filiis, Regi demum ab omnibus deferri solitus, Deoque ipsi ab adorantibus. Editur autem sublatis, vt descriptus in altum; demissisque mox ad imum brachijs, genuflexo utroque, ad solum fronte contingendum. inde se in pedes attollens saluator, eandem fabulam quater ad summum deinceps reponit, sed octies saltem coram Rege; tam lenta semper & languenti mora vt hora prope integra scenam vexet. Quòd enim sunt otiosius hi gestus, tollunturque ac deprimuntur magis, eò omni ex parte reuerentior est honoris significatio. Dum autem se miser illa discecruciat histrionica veneratione, qui eam excipit vel parens, vel alius dignitate aliqua excellens, ex aduerso summa in aula stat aut sedet, & leui aut multa pro conditione inuisentis, brachiorum motitatione respondet salutanti; at si volet esse profasè comis in laus aula orienti obuersum descendit, & fastu paulum deposito, corporis flexu probè illic noto & vario indicat placere simul delata obsequia, simul eadem ægrè esse, serui post primam genuflexionem, breuius sese expediunt, postque humum ter fronte percussam, ad laus heri alterum consistunt; in prospectu nunquam, nec nisi pendulis brachijs. At si domo vel absit qui visitur vel præsentis adesse non lubet, traditur famulo libellus quem reuerso reddat, censeturque hoc modo abundè exsolutum salutationis petita obsequium. Vt vero interdum domi negent se esse, appendunt foribus tabulam qua significatur herus leuare animum rusticatione, aut in bibliotheca domum secessisse, hoc est nolle tunc sibi molestiam fieri. Porro tabellas foribus & circum affigere Sinis est per familiare, & commodum, maximè inter Literatos, quorum est illis prima nobilitas, nomen ex domini exhibent, domum incolentis, magistratum, gradus, encomia quorum se mutua lubricatione libenter palpant; post datum amico, seu alteri accessum, datur in borealibus Prouincijs dextra, in australibus sinistra; in qua laboriosum, & longum negotium deferenda, recusanda, admittenda, statimque reddenda, proclinationibus innicem interueniendis nunquam in mutuum conspectum, sed in eandem cæli plagam; nec minus anxie sedendi ordo contenditur, (sedent enim Sinæ vulgato in Europa more cruribus nunquam humi decussatis) dominum inter & hospitem obsequio certatur; sedes saltem, si iam sunt posita, uterque tangit, obseruaturque diligenter vt sedes dignioris a pariete æquè distet. Esto vero, sint admodum tersæ, sed excutuntur manu volucris simulanter, collecta in pugnum

pugnum pro euericulo extrema manica ; ac si centum hospites fuerint, sigillatim omnes, idem euerendi pulueris officium repetunt, domino quidem minimè abnuente, sed cum aliquo taciti pudoris indicio quod tantum honoris deferant immerenti. Sequitur inter hospites pugna de sedendi loco, quam longum sit scribere, spectare molestius : paulo quàm omnes confederint, adsunt cum scutulis & Chia famuli (quod est è siccis quibusdam folijs decoctum mirè ad stomachum & delicias faciens, de quo aliàs à me scriptum ; si producit in longum sermo, Chia bis ter-
 vè repetitur, debetque, vt alia omnia, manu vtraque sumi, & rusticum putant altera solum vt. Postremo discessus, & pauci ad fores ab intima aiala passus, tam crebris proclinationum minutis, & flectionum pugnantium fatigantur vt credatur iam nouum Chia non ad comitatem, sed lassitudinem propinandum. Huius demum strophæ vim facit potissimam dominus, nolens ab se prius amittere hospitem quam illum in equo aut sella videat, contra hospes per quicquid est iurans, mundum prius in chaos rediturum, sudansque tam diu, vt cogat dominum post gestus inflexi deorsum corporis complures (quorum nullus responso suo caret) secus ianuam tantisper se abdere. Nam vt victor hospes equum inscenderit, prodit illico iterum dominus, & clara voce vale dicit; quod vtrunque sæpius iteratur tandemque post paulum seruos inuicem mittunt, qui mutuas gratias humanissimè exsoluant. Sunt in
 missitandis quoque munusculis Sinenses tum crebri tum minutius vt-
 bani. Præmittunt libellum destinata missilia stylo admodum civili præ-
 ferentem, sunt ea ferè exigui pretij, sed multa, & varia, licet cuique
 admittere omnia, vel selectis quæ placent reuicere cætera, sed hac lege
 vt tantumdem remittas, quantum acceperis, vt permutare potius quam
 dono dare videantur; solent & pecunias pro munere mittere; sed parce
 oppidò, mediam aut tertiam nummi partem, cui addunt gratiam ver-
 ba pauca eleganter concepta, sunt enim ciuiliū & elegantium ver-
 borum prodigi, cætera præparari, nisi quod modum in dandis conui-
 uis excedunt omnem, tametsi sumptuum in iis nulla sit cum infinitate
 cetimoniatarum proportio. Præter stata per annum conuiuia, quæ ne-
 fas est ab vllò prætermitti, captant minimas quasque illorum occasiun-
 culas, quales nouæ lætitiæ testificatio; gratiæ, ob itinera visendi offi-
 cii honorata; benevolentia; dandi capiendive consilij commodum; aut
 quæstionis alicuius de diuinis, de gubernatione, de moribus simul
 agitandæ, nihil enim grauius nisi super epulas decernunt, quibus in-
 dulgent ita moderatè, vt nec mentem retundat copia; & potus fre-
 quentiâ, sed perexigui eandem acuat, fauetque nox iis symposiis desti-
 nata, & horæ quatuor aut plures placidi otij ad tractandum quietè
 quodlibet argumentum. Sed sonorum & vocum symphonia laxatur
 subinde contentio, & graues comædi intericiuntur, imò adsunt sub-
 inde inuocati, vbi norunt cœnam solennem præberi: sua nisi apud ple-
 beios, conuiuis singulis mensa est, aliquando & duplex apud opulen-

21.
Missilia mu-
nerum.

22.
Conuiuia.